

O problematike značenia vojenských bodákov

Ako sme už v predchádzajúcich číslach časopisu uviedli, jedným z najrozšírenejším zberateľským predmetom spomedzi historických milítarií je dnes pravdepodobne bodák. Horšie je to však už s odbornou literatúrou pre vášnivých zberateľov. Najčastejšie sa vyskytuje v rámci odbornej literatúry iba všeobecný prehľad historických zbraní, či už chladných alebo palných, v rámci ktorého je len kde-tu zmienka o bodákoch s uvedením ich stručného historického vývoja. Takmer vôbec sa nevenuje ich značeniu ako jedného z hlavných identifikačných znakov. Preto záujemcom a zberateľom bodákov chceme priblížiť niektoré spôsoby ich značenia.

Najviac značiek výrobcov nachádzame práve na nemeckých bodákoch a to predovšetkým z prvej polovice 20. storočia. Väčšina výrobkov pochádzala z presláveného nožiarskeho priemyselného centra, ktorým je mesto Solingen. V uvedenom období sa sústreďuje výroba najmä na bodák k pechotnej puške Mauser vz. 98k. Pretože išlo o masovú produkciu, ktorá zasobovala nemeckú armádu v obidvoch svetových vojnách, je len pochopiteľné, zákazku na ich výrobu dostala takmer každá, väčšia či menšia nožiarska firma. Išlo pritom nie len o nemecké podniky, ale aj firmy v „sriateľených a obsadených krajinách“. Kvalitou však vynikali solingenské firmy.

Podobne ako sme uviedli v predchádzajúcich príspevkoch, týkajúcich sa značenia rakúsko-uhorských a bodákov z prvej

Anker Werke, Bielefeld	nerazil výrobnú značku
Boutgen a Sabin, Solingen	noha, kopajúca do lopty
Berg a spol.	nerazil výrobnú značku
Clauberg, Solingen	stojací rytier
Alex Coppel, Solingen	miskové váhy a iniciály A.C.S.
Karl Eickhorn, Solingen	veveňka držiaca meč
Fichtel a Sachs	nerazil výrobnú značku
Bratia Grafrathovci, Solingen	vlnovka
Gottlieb Hammesfahr, Solingen	pyramida s krížom
F. Herder a syn, Solingen	nerazil výrobnú značku
Richard A. Herder, Solingen	maľóbsky kríž s knúžkom
E. F. Horster, Solingen	monogram HS a meč
W.R.Kirchbaum, Solingen	hlava rytiera
Robert Klaas	dva zápasníci bočieni
Diemen a Jung, Solingen	písmeno Z v štíte s korunkou
F. Kochler, Solingen	nerazil výrobnú značku
Karl Julius Krebs, Solingen	písmeno K s korunkou
Peter Daniel Krebs, Solingen	rak v štíte
Paul D. Luneschlos	písmená P.L.D.
Ernst Pack a syn, Solingen	kováč s kladivom
Paul Seilhammer, Solingen	písmená PS v kruhu
Simson a spol., Suhl	nerazil výrobnú značku
Solingenská továreň na kovový tovar	
Weyersberg, Kirchbaum a spol.	hlava rytiera a písm. W.K.C.

Plukovné značky sú vyrazené prevažne na priečke.

Príklad:

120.R.16.240	120. peší pluk, 16. rota, č. bodáku 240
11.U.2.171	11. huliánsky pluk, 2. eskadrona, č. bodáku 171

ČSR, tak aj na nemeckých chladných zbraniach rozoznávame značky výrobcu, preberacie a plukovné značky.

V rámci výrobných značiek bodákov uvádzame pre lepšiu identifikáciu najskôr názov výrobcu, potom opis firemnej značky.

Od roku 1940 sa namiesto značiek výrobcov alebo mien uvádzajú iba kódové iniciály:

a a k	Zbrojovka Brno, Praha 13. (CZ)
a c	Carl Walther, Zella/Mehlis, Thüringen (D)
a e k	František Dušek, výroba zbraní Opocno (CZ)
a m n	Mauser Werke, Waldeck b. Kassel (D)
a r	Mauser Werke, Berlin, Borsigwalde (D)
a s b	D.W.M. AG, Berlin - Borsigwalde (D)
a u c	Mauser Werke AG, Koenig-Ehren (D)
a w t	Württembergische Metallfabrik AG, Geislingen - Steige (D)
a x s	A. Krupp Berndorfer Metallwarenfabrik (A)
a y f	ERMA B.Geipel GmbH Waffenfabrik Erfurth (D)
a z g	Siemens - Schuckert Werke AG, Berlin (D)
b.c.d.	Gustloff Werke, Weimar (D)
b e	Berndorfer Metallfabrik, Artur Krupp, Berndorf-Niederdonau (A)
b h	Břenská zbrojovka-Brno (CZ)
b k y	Česká zbrojovka - Uherský Brod (CZ)
b m v	Rheinmetall-Borsig, Sommerda (D)
b m z	Minerva, továrň na šijacie stroje, Boskovic (CZ)
b n d	Mann AG., Nollimbek (D)
b n z	Steyer-Daimler-Puch, Steyer (A)
b p r	Johannes Grossfuss, Döbeln (D)
b r	Matthias Bauerle, Laufwerke, St. Georgen (A)
b v l	Theodor Bergmann a spol., Hamburg - Altona (D)
b w o	Rheinmetall - Borsig Düsseldorf (D)
b x b	Škodové závody Pteň, (CZ)
b y f	Mauser Werke, Oberndorf (A)
b y m	Gennossenschaft Maschinenhaus der Büchsenmacher, Ferlach (A) Gewehrfabrik H. Burgsmüller a syn, Kreinsen (D)
b j v	ČKD Praha Vysočany (CZ)
b k p	Rohrenfabrik Johannes Suzmann, Arnsberg (D)
b z t	Fritz Wolf, Zella-Mehlis, Thüringen (D)
c e	J. P. Sauer a syn, Gewehrfabrik, Suhl (D)
ch	Fabrique Nationale d'Armes d' Guerre, Herstal - Liège (B)
c o f	Waffenfabrik Carl Eickhorn, Solingen (D)
c d o	Th. Bergmann Waffenfabrik Werke Veltem - Mainz (D)
ch d	Berlin Industrie Werke, AG, Berlin - Spandau (D)
con	Franz Stock, Maschinen u. Werkzeugfabrik, Berlin (D)
cos	Merz Werke, Frankfurt a. Mein (D)
cpo	Rheinmetall - Borsig, Berlin - Marienfeld (D)
cpq	Rheinmetall - Borsig Werk Guben (D)
cpp	Rheinmetall - Borsig Werk Breslau (dnes PL)
crs	Paul Weyersberger a spol. Solingen (D)
cvl	WKC Waffenfabrik Solingen - Wald (D)
cx b	Speerfabrik, Metallfabrik Berlin - Spandau (D)
dbf	Gustloff Werke, Suhl (D)
dot	Zbrojovka Brno (CZ)
dou	Zbrojovka Brno, závod Banská Bystrica (SK)
dov	Zbrojovka Brno, závod Vsetín (CZ)
dow	Optikotechna, ZB Píerov (CZ)
dox	Zbrojovka Brno, závod Podbrezová (SK)

d p h	I. G. Farbenindustrie, Frankfurt a. Mein (D)
d s h	Zbrojovka Janeček, Praha - Nusle (CZ)
d s h	Zbrojovka Janeček, Týnec n. Sázavou (CZ)
d g l	REMO Gewehrfabrik, Gebrüder Rempt, Suhl (D)
d u v	Berliner-Lübecker Maschinenfabrik, Lübeck (D)
d u w	Deutsche Rohwerke, Werk Thyssen, Mühlheim, Ruhr (D)
e g y	Ing. Franz August Pfeffer, Oberlind, Thüringen (D)
f n h	Česká zbrojovka Strakonice (CZ)
f w h	Norddeutsche Maschinenfabrik, Berlin (D)
f u e	Škoda Pteň, závod Dubnica n. Váhom (SK)
f x a	Eisenacher Kasseriefabrik Assmann, Eisenach (D)
f x o	Haenel, Waffen u. Fahrradfabrik, Suhl (D)
f z e	F. W. Holor Waffenfabrik, Solingen (D)
f z s	Heinrich Krieghof, Waffenfabrik, Suhl (D)
g f h	Fritz Kiess a spol., Waffenfabrik, Suhl (D)
g s b	Rheinmetall-Borsig A.G. Loewen (B)
g s c	S.A. Belge de Mecanique et de l'Armenerie, Monceau sur Sambre (B)
g u y	Werkzeugmaschinenfabrik OERLIKON, Buhle e. Co., Zürich (CH)
h e w	Zbrojovka Janeček, Praha - Pankrác (CZ)
h h g	Rheinmetall Borsig AG Werk Berlin - Tegel (D)
H H V	Steyer - Daimler - Puch, Werk Niebelungen, St. Valentin (A)
j h v	Metallwaren Waffen u. Maschinenfabrik, AG, Budapest (H)
j k g	Kráľovská uhorská štátna strojárna továrň Budapest (H)
j j	Heeres Zeugamt, Ingolstadt (D)
j u a	DANUVIA Waffen u. Munitionfabrik, AG, Budapest (H)
j w a	Manufacture d'Armes Châtelleraut (F)
k f k	Dansk Industrie syndikat Copenhagen (DK)
k l s	Steyer-Daimler-Puch, AG, Warszawa (PL)
k a b	Manufacture nationale d'Armes de Levallois, Paris (F)
k u r	Steyer-Daimler-Puch (A)
k w n	S.A. FIAT, Turin (I)
l z a	Mauser Werke AG, Werk Karlsruhe (D)
m o c	Johann Springer Erben, Gewehrfabrik, Viedeň (A)
m p r	SA, Hispano Suisa, Ženeva (CH)
m r b	akciová spoločnosť (predtým Škodové závody) Praha - Kolíře (CZ)
m y x	Rheinmetall-Borsig AG, Werk Sommerda Thüringen (D)
n e v	Zbrojovka Brno, akc. spol. Praha (CZ)
n h r	Rheinmetall-Borsig, Werk Sommerda (D)
n y v	Rheinmetall-Borsig, Werk Unterluss (D)
n y w	Gustloff Werke, Meiningen (D)

Text: Mgr. Pavel Habáň
Foto: Alfréd Marek a redakcia